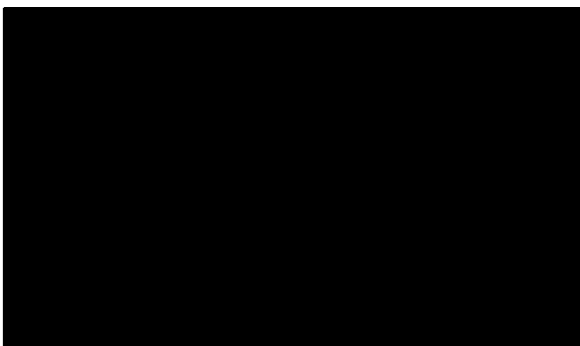
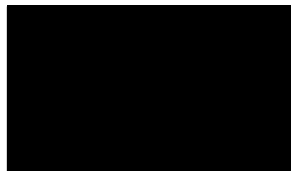

Deelnemers:

Afschrift aan:

Verslag van:
Overleg Schelphoek
donderdag 22 juni 2006

Opgemaakt door:

Plaats

Project Bureau Zeeweringen, Middelburg

Nummer
PZDT-V-06248 ontw

Telefoonnummer:

E-mail:

Opening en inleiding overleg

_____t opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Bij de dijkverbeteringswerken van het Project Bureau Zeeweringen gaat vaak schor verloren. Bijvoorbeeld bij de Rumoirtschorren (Anna Jacobapolder op St. Philipsland) gaat circa 3100 m² schor verloren. De oppervlaktes aan schor die langs de gehele Oosterschelde t.g.v. de werkzaamheden verloren gaan moeten ergens anders gecompenseerd worden. De oostelijke kant van het inlaaggebied bij Schelphoek is daar een zeer geschikte locatie voor. Het overleg heeft als doel om te inventariseren wat de betrokken partijen vinden van de aanleg van een schor t.b.v. natuurcompensatie bij Schelphoek. Indien er draagvlak is kan er verder gewerkt worden aan een concreet ontwerp. De dijkverbetering bij Schelphoek is in twee fase opgeknipt, waarbij de oostkant in 2008 wordt uitgevoerd en de westkant in 2010.

2. Besproken zaken overleg

Kees de Lange laat weten dat RWS momenteel bezig is met de voorbereidingen van de aanleg van een schor bij Schelphoek West. Het betreffende project heet het LIFE-project, waarbij _____g (RWS) de projectleider is. In het LIFE-project zal zowel bij Rammegors als bij Schelphoek nieuw schor (natuurontwikkeling) wordt gerealiseerd. Hiervoor is intussen een Europese subsidie ontvangen van ca. 1.4 miljoen euro. _____vraagt zich af waarom _____g niet bij het overleg aanwezig is en waarom de plannen van het LIFE-project en PBZ niet met elkaar worden geïntegreerd. _____t laat weten dat zowel WZE als PBZ al meerdere keren hebben geprobeerd deze projecten te integreren, maar dit is niet gelukt en deze zijn te ver uit elkaar gegroeid om nog samen te voegen. Daarnaast is niet waarschijnlijk niet mogelijk vanwege IBOS.

Directie Zeeland

Projectbureau Zeeweringen

P/a Postbus 1000, 4330 ZW Middelburg

P/a Waterschap Zeeuwse Eilanden, Kanaalweg 1,

Middelburg

Het project Zeeweringen wordt uitgevoerd i.s.m. de Zeeuwse waterschappen.

Telefoon (0118) 62 13 70

Fax 0118 - 621993

_____w.nl

010768 2006 PZDT-V-06248 ontw
Verslag overleg Schelphoek 22 juni 2006

Staatsbosbeheer heeft in principe geen problemen met het scheiden van deze projecten, maar wil wel dat er in ieder geval één visie is voor beide projecten! Er zal spoedig een afspraak gemaakt worden met Erik Schuilenburg (RWS) om te inventariseren naar de mogelijkheden van samenvoegen van deze projecten en het ontwikkelen van een gezamenlijke visie (actie 1.1: PBZ, WZE). Door het integreren van deze projecten kan er mogelijk meer natuurontwikkeling gerealiseerd worden, geld worden bespaard en extra verstoringen van de natuur worden voorkomen. Het blijkt nog niet helemaal duidelijk te zijn waar in de Schelphoek gedurende het LIFE-project natuurontwikkeling plaats zal vinden en wanneer. Dit zal in het te plannen overleg besproken worden.

Locatie schorontwikkeling

De locatie (tussen de nol op dp 9,75 en de oostelijke dam) is volgens de betrokkenen een goede keuze, vooral vanuit morfologisch oogpunt. Het schor ligt goed beschermd achter de dam. Daarnaast zal er waarschijnlijk extra sedimentaanvoer plaatsvinden vanuit het westelijke deel van de Schelphoek, vooral na de aanleg van de natuurontwikkeling in het westelijke deel van Schelphoek. Er zal genoeg zilte spray het schor opkomen, die noodzakelijk is voor specifieke plantengroei. Er zal echter geen sprake zijn van natuurlijke schorontwikkeling, waardoor er goed nagedacht zal moeten worden over het ontwerp en mogelijke verdediging tegen erosie.

Beschikbaarheid en bruikbaarheid grond

██████████ (DLG) laat weten dat er in principe voldoende grond beschikbaar is. Deze grond zal echter moeten voldoen aan de richtlijnen van het bouwstoffenbesluit. De fysische eigenschappen van de grond zijn al onderzocht. Een afschrift hiervan zal worden opgestuurd naar PBZ (actie 1.2: Rian de Jonge). Aanvullend onderzoek naar de chemische eigenschappen zal nog plaats moeten vinden. Omdat dit veel tijd kost dient dit snel te gebeuren (actie 1.3: PBZ, DLG). De beschikbaarheid van voldoende geschikte grond staat daardoor nog niet vast. Het is nog niet duidelijk hoeveel grond er benodigd is. De schattingen van het oppervlakte schor lopen uiteen van 1 ha tot 25 ha. De omvang hiervan hangt af van de plannen van PBZ, samenwerking met het LIFE-project en morfologie en zal zo spoedig mogelijk moeten worden bepaald (actie 1.4: PBZ). PBZ zal eerst uitzoeken hoeveel grond er benodigd is en aan welke eigenschappen deze moeten voldoen, voordat DLG kan bepalen hoeveel geschikte grond er beschikbaar is. Staatsbosbeheer heeft de grond in beheer en is veel geld kwijt aan de gronddepots. ██████████ laat dan ook weten dat er bij voorkeur zoveel mogelijk grond wordt gebruikt.

Mosselpercelen

Er zijn een aantal mosselpercelen aanwezig, welke worden verpacht door WZE. Deze mosselpercelen liggen in de weg indien er schorontwikkeling plaats zal vinden. Er wordt dan ook geopperd om de percelen te verschuiven. De mogelijkheid hiervan hangt af van de oppervlakte van het schor. Het huidige gebruik van de percelen is waarschijnlijk nihil, maar de pachters zullen een claim opleggen indien de mosselpercelen verstoord worden. Er zal spoedig gesproken moeten worden met de pachters van de mosselpercelen (actie 1.5: WZE).

Transportroutes

██████████ meldt dat er vergaande plannen zijn om de Hoosjesweg af te sluiten voor verkeer. Deze weg is de beoogde weg als transportroute gedurende de werkzaamheden aan de dijk. De weg zal echter opengesteld blijven voor zowel transport als onderhoud aan de dijk.

Provincie

De Provincie zal spoedig een oordeel moeten vellen over de plannen van schorcompensatie bij Schelphoek. [REDACTED] laat weten dat de Provincie al is benaderd en niet negatief reageerde op de ideeën. Afgesproken is om eerst concrete plannen op te stellen en daarmee naar de Provincie te gaan (actie 1.6: PBZ, WZE). De vergunningen van natuur en milieu zullen ook nader besproken moeten worden. In principe komt er geen extra natuur bij, maar komt er schor i.p.v. slik, dus het ene kwalificerend habitat voor een andere en is het goed voor planten i.p.v. vogels. Omdat er heel veel slik is en weinig schor zal de beoordeling van het plan zeker zo zijn dat de kwaliteit van de natuur toeneemt.

Ontwerp schor

Het is natuurlijk van essentieel belang dat er veel aandacht wordt besteed aan het ontwerp van het schor. Daarbij zullen ecologen moeten bepalen welke eisen er worden gesteld aan onder andere de grond, hoogteligging en talud (actie 1.7: [REDACTED], PBZ). Daarnaast zal er gedegen morfologisch onderzoek plaats moeten vinden om de juiste vorm van het eiland te bepalen, alsmede de ligging en hoogte. Het aanlegniveau is cruciaal voor de natuurontwikkeling. Ook zal onderzocht moeten worden wat de verwachten erosie zal zijn bij verschillende alternatieven, mogelijke bescherming tegen erosie en effect van schorrandverdediging (actie 1.8: PBZ).

Spitlocaties

De overeenkomst met betrekking tot de spitlocaties loopt eind 2008 af.

Eigendom

Omdat er vele partijen en eigenaren bij het project bij betrokken zijn is het verstandig om tijds de verscheidene eigenaren goed op papier te hebben staan (actie 1.9: PBZ, WZE). De loswal is momenteel nog in beheer van Staatsbosbeheer. In het verleden is vaak gepoogd om een ruil met WZE uit te voeren, wat tot heden niet is gelukt. Dit project is waarschijnlijk een goede gelegenheid om de rolverdeling en eigendommen te herverdelen.

Uitzichtpunt vuilstort

Staatsbosbeheer ziet graag dat ook het project van de uitzichtpunten op de vuilstort tegelijk met de dijkverbetering en de aanleg van het schor worden uitgevoerd. [REDACTED] belooft de betreffende stukken hiervoor op te sturen naar PBZ (actie 1.10: [REDACTED]).

Vogeleilandjes

In het inlaaggebied van de Schelphoek is het zogenaamde vogeleiland het Heertje aanwezig. Er heeft veel erosie op het eiland plaatsgevonden, waardoor het eiland bij hoogwater geheel onder water verdwijnt. Daardoor kan het eiland niet meer als broedplaats door vogels gebruikt worden. Het eiland blijkt volgens [REDACTED] veel potentie te hebben voor broedvogels, waaronder de dwergstern. Door het eiland beter te stabiliseren en iets op te hogen kan de functie van broedplaats en hoogwatervluchtplaats voor deze vogels weer vervuld worden. Er zal bekeken worden of met behulp van de vrijkomende steen van de dijkverbetering het eiland gestabiliseerd kan worden. Er zal ook een oplossing bedacht moeten worden om mensen te belemmeren om naar het eiland te lopen bij laag water. Dit kan bijvoorbeeld door het graven van een geul. Onderzocht zal nog worden of dit plan in lijn is met de visie van de Oosterschelde betreffende natuurcompensatie, waarvoor een afspraak met de provincie zal worden gemaakt (actie 1.11: PBZ, WZE). Er zal veel aandacht besteed moeten worden aan het ontwerp en specifiek de morfologische kant van het ontwerp (vorm eiland, erosie, bescherming) (actie 1.12: PBZ)

3. Vragenronde

█ en vraagt wat de overlap is van het LIFE-project en de aanleg van het schor van PBZ met het Plan Tureluur. Het Plan Tureluur blijkt natuurcompensatie langs grote delen van de Oosterschelde te bevatten. Mogelijk kan PBZ daarin een deel van de activiteiten samenvoegen. Het lijkt zeker zinvol om spoedig een keer met de betrokkenen van Plan Tureluur om tafel te gaan zitten (actie 1.13: PBZ). Iedereen is het er mee eens dat het onmogelijk is alle zaken van de projecten LIFE, Tureluur en Schelphoek precies op elkaar af te stemmen. Het is echter goed mogelijk om de visies op elkaar af te stemmen.

4. Afsluiting

De deelnemers worden bedankt voor hun deelname aan het overleg. Er wordt aandacht gevraagd voor de actiepunten.

Actielijst:

- 1.1 Overleggen met █ g (RWS) m.b.t. LIFE-project – PBZ, WZE
- 1.2 Opsturen rapport fysische eigenschappen grond – █ (DLG)
- 1.3 Bepalen chemische eigenschappen grond – PBZ, DLG
- 1.4 Bepalen oppervlakte schorontwikkeling – PBZ
- 1.5 Overleggen met pachters mosselpercelen – WZE
- 1.6 Overleggen met provincie over schorontwikkeling – PBZ, WZE
- 1.7 Ontwerpeisen schor vanuit ecologisch oogpunt – █, PBZ
- 1.8 Morfologisch onderzoek ontwerp schor – PBZ
- 1.9 Inventarisatie eigendommen – PBZ, WZE
- 1.10 Opsturen informatie project uitzichtpunten vuilstort – █
- 1.11 Overleggen met provincie betreffende vogeleiland – PBZ, WZE
- 1.12 Ontwerp vogeleiland – (PBZ)
- 1.13 Overleggen met betrokkenen Plan Tureluur – PBZ